

Παιδικό Πάσχα

Το Πάσχα άρχιζε απ' την αυγή του Μεγάλου Σαββάτου και με τέτοιο τρόπο, που αποτελεί μια από τις ζωηρότερες παιδικές μου αναμνήσεις. Ήταν μια γενική κωδωνοκρουσία την ώρα που έψαλλαν στη Μητρόπολη το «Ανάστα ο Θεός». Κατά το ζακυνθινό έθιμο, οι καμπάνες «εχήρευαν» –σώπαιναν– απ' το πρωί της Μεγάλης Πέμπτης. Και δεν ξαναχτυπούσαν, παρά την αυγή του Μεγάλου Σαββάτου. Αλλά όλες μαζί, από μεγάλα και μικρά καμπαναριά, αμέτρητα –καμπάνες μεγάλες, βαρύηχες, πολύβουες, σοβαρές, και καμπάνες μικρές, γλυκόφωνες, γοργές, πεταχτές– μια συναυλία, μια αρμονία αφάνταστη, που τρικούμίζει τον αέρα, ανεβαίνει, κατεβαίνει κι απλώνεται στα πέρατα. Πέφτουν μαζί και πιστολιές, αθλησιασμένα τα σκυλιά τρέχουν κι ουρλιάζουν, κι ακόμα κάνουν κρότους φοβερούς τα πήλινα κανάτια που τα πετούν απ' τα παράθυρα, για να σπάσουν «για το καλό» στις αυλές και στους δρόμους... Ξυπνώ στο κρεβάτι μου... Τι είναι; Α, το «Ανάστα ο Θεός»! Να, κι η μητέρα μου έχει σηκωθεί. «Και του χρόνου!» «Γερός, δυνατός!» Και μου δίνει να δαγκάσω σίδηρο – συνήθως έν' από τα κλειδιά της...

Μ' αυτό το πανδαιμόνιο μαθαίνω πως ο Χριστός αναστήθηκε, θυμόμουν και τα κόκκινα αυγά και το αρνί το ζωντανό και η παιδική ψυχή μου γέμιζε χαρά. Έπειτα γινόταν ψυχία. Στη λειτουργία του Μεγάλου Σαββάτου, που τόσο μ' άρεσε κατόπι, με τα θαυμάσια αναγνώσματα από την Αγία Γραφή –Κοσμογονία, Ιωνάς, Ναβουχοδονόσορ– και με τον υπέροχο ύμνο των Τριών Παίδων, δεν πήγαινα ακόμα. Και περνούσα την ημέρα μου στο σπίτι, κοιτάζοντας τα πασχαλινά ψώνια, που έρχονταν αδιάκοπα, και παίζοντας στο περιβόλι με το λευκόμαλλο αρνάκι, που θα 'ρχόταν ύστερα –τι θλίψη!– ο χασάπης να το σφάξει... Και βράδιαζε και πλάγιαζα νωρίς, για να ξυπνήσω πρωί, όπως θα πάντα. Γιατί εκείνο τον καιρό ακόμα στη Ζάκυνθο, που οι εκκλησιαστικές συνθήκες ήταν διαφορετικές, η Ανάσταση δε γινόταν τα μεσάνυχτα του Σαββάτου. Η αθηναϊκή αυτή συνήθεια, η σύμφωνη άληλωσε με το «τυπικόν της Μεγάλης Εκκλησίας», του Πατριαρχείου, εισήχθη δέκα χρόνια αργότερα (1884) από τον δεσπότη Λάνα.

Ο προκάτοχός του, ο Κατραμής, έμεινε στα πατροπαράδοτα. Κι η Ανάσταση τότε, σ' όλες τις ζακυνθινές εκκλησίες, γινόταν το πρωί της Κυριακής.

Γρηγόριος Ξενόπουλος, *Παιδικό Πάσχα*,
«Ν. Εστία», τεύχος 592, 15/4/52

1. α. Ποια εποχή γίνονταν όσα περιγράφει ο συγγραφέας;

β. Γιατί οι κάτοικοι της Ζακύνθου πέταγαν πήλινα κανάτια και έδιναν στα παιδιά τους να δαγκώσουν σίδηρο;

γ. Πότε γινόταν η Ανάσταση τότε; Το ίδιο ισχύει και σήμερα;

2. Υπάρχει κάτι που σας κάνει περισσότερο εντύπωση και σας αρέσει τις μέρες του Πάσχα; Γιατί;

3. Εσείς σε ποιο μέρος περνάτε τις ημέρες του Πάσχα; Περιγράψτε τα έθιμα που υπάρχουν στον τόπο όπου πηγαίνετε. Συγκεντρώστε στην τάξη σας όλες αυτές τις περιγραφές και φτιάξτε μια συλλογή που θα περιέχει πασχαλινά έθιμα από όλη την Ελλάδα. Προσθέστε φωτογραφίες.